

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se

En moderniserad radio- och tv-lag – genomförande av ändringar i AV-direktivet (SOU 2019:39)

Ku2019/01489/MD

Sammanfattning

- Konkurrensverket vill framhålla att samverkan inom en bransch och samarbeten mellan konkurrenter i branschorganisationer måste värderas utifrån om de innebär en risk att konkurrensen begränsas.
- Konkurrensverket tillstyrker utredningens förslag att videodelningsplattformar ska omfattas av samma reglering som audiovisuella medietjänster.
- Konkurrensverket tillstyrker att reklamreglerna förändras i syfte att skapa mer likvärdiga konkurrensförutsättningar för leverantörer av beställ-tv-tjänster och leverantörer av tv-sändningar.
- Konkurrensverket har inget att invända mot förslagen att de programtjänster som omfattas av vidaresändningsplikten ska ha olika innehåll och att sökbar text-tv ska ingå. Frågor om förändringar i vidaresändningsplikten borde emellertid lämpligast analyseras utifrån ett större mediepolitiskt perspektiv.
- Konkurrensverket tillstyrker att beställradio från SR och UR ska omfattas av radio- och tv-lagen (2010:696). Vidare delar Konkurrensverket utredningens bedömning att beställradio från andra än public service bör ses över i särskild ordning, utifrån ett konkurrensperspektiv.
- Konkurrensverket anser att det inte framkommit något behov av en fördjupad analys av frågan om regler för upptäckbarhet i onlinemiljö.

2018 års AV-utredning har haft i uppdrag att föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra ändringar i AV-direktivet¹ och att se över radio- och tv-lagen i vissa andra delar. Konkurrensverkets synpunkter nedan begränsas till frågor av betydelse för verkets uppdrag.

Förutsättningar för samreglering och självreglering

Utredningen föreslår att Myndigheten för press, radio och tv ges i uppdrag att medverka till den samreglering som kan ske inom AV-direktivets område (avsnitt 5.2.1) och analyserar möjligheten till ett självreglerande system där frågor om respekt för den enskildes privatliv prövas av ett privaträttsligt organ (avsnitt 5.2.2).

Konkurrensverket anser att branschorganisationer kan vara ett viktigt stöd för företag. Konkurrensverket vill dock i sammanhanget påpeka att samverkan inom en bransch och samarbeten mellan konkurrenter i branschorganisationer måste värderas utifrån om de innebär en risk att konkurrensen begränsas, till exempel genom samordning av företagens agerande på marknaden, vilket kan strida mot konkurrensreglerna.

Videodelningsplattformstjänster

Konkurrensverket tillstyrker utredningens förslag som innebär att videodelningsplattformar omfattas av samma reglering som audiovisuella medietjänster. Detta bidrar till en konkurrens på lika villkor mellan olika audiovisuella medietjänster. Förslagen innebär att videodelningsplattformar kommer att omfattas av lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor (avsnitt 6.4.5) och ställer bl.a. krav på att leverantörer av videodelningsplattformar ska vidta lämpliga åtgärder för att skydda barn från våldsskildringar och pornografiska bilder och allmänheten från innehåll som uppmanar till våld, hat eller terroristbrott m.m. Samma regler om reklam, sponsring och produktplacering ska också gälla för leverantörer av videodelningsplattformar som för leverantörer av audiovisuella medietjänster.

Audiovisuella kommersiella meddelanden

Utredningen föreslår att reklamreglerna förändras i syfte att skapa mer likvärdiga konkurrensförutsättningar för leverantörer av beställ-tv-tjänster och leverantörer av tv-sändningar (kapitel 9). Ändringarna innebär bl.a. en liberalisering av hur mycket reklam som får finnas i tv-sändningar (avsnitt 9.2.2), en skärpning av bestämmelserna om alkoholreklam i beställ-tv (9.2.1) och förenklingar av bestämmelserna om produktplacering avsnitt (9.2.3). En annan nyhet är att medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att audiovisuella medietjänster inte utan medgivande från leverantören förses med s.k. överliggande inslag för kommersiella ändamål eller ändras (avsnitt 9.2.8). Konkurrensverket tillstyrker förslagen.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster.

Vidaresändningsplikt

Utredningen föreslår att de programtjänster som omfattas av vidaresändningsplikten ska ha olika innehåll och att sökbar text-tv ska ingå (avsnitt 15.5). Konkurrensverket har visserligen inget att invända mot förslagen, men anser att frågan om vidaresändningsplikt är kopplad till större mediepolitiska frågor såsom Public service-bolagens täckningskrav och finansiering. Frågor om förändringar i vidaresändningsplikten bör därför behandlas i ett större mediepolitiskt sammanhang.²

Bör beställradio omfattas av radio- och tv-lagen?

Konkurrensverket tillstyrker att beställradio från SR och UR ska omfattas av radio- och tv-lagen (2010:696) (avsnitt 16.5.1). Konkurrensverket ser positivt på en teknikneutral reglering som bidrar till likvärdiga konkurrensförutsättningar.

Vidare delar Konkurrensverket utredningens bedömning att beställradio från andra än public service bör ses över i särskild ordning, utifrån ett konkurrensperspektiv (avsnitt 16.5.2). Såsom utredningen konstaterar kan olikheter i regelverket beroende på hur distributionen sker påverka möjligheten att skapa intäkter och i förlängningen snedvrیدا konkurrensen mellan olika aktörer.

Upptäckbarhet i onlinemiljö

I betänkandet föreslås att frågan om att införa bestämmelser om upptäckbarhet i onlinemiljö bör utredas vidare (avsnitt 18.7). Såsom refereras i utredningen har Konkurrensverket tidigare framfört att regler för upptäckbarhet i onlinemiljö förefaller onödiga och anser att det inte framkommit något behov av en fördjupad analys av frågan.³

Om regeringen ändå anser att frågan bör utredas bör hänsyn tas till nya regler om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster.⁴ Reglerna som träder i kraft den 12 juli 2020 innehåller bland annat bestämmelser för rangordning som görs av leverantörer av sökmotorer.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit konkurrensakkunnige Mårten Törnqvist.

Rikard Jermsten

Mårten Törnqvist

² Jmf Konkurrensverkets yttrande över Myndigheten för press, radio och tv:s rapport Vidaresändningsplikten, utrymmet för lokala kabelsändarorganisationer samt tillgång och upptäckbarhet i onlinemiljö dnr 662/2016.

³ Se vidare Konkurrensverkets dnr 662/2016.

⁴ Europeiska unionens förordning 2019/1150.